

Hoe goed/slecht werkt de VVJ,
en wat kan beter?
doe mee met de VVJ-ledenenquête
pagina 7 en www.journalist.be

Steunpunt Media maakt SWOT-analyse
van de Vlaamse journalistiek
Belga krijgt nieuwe CEO en neemt Gopress in huis
Voor Frederik De Swaef kan e-commerce de journalistiek redden
Raad voor de Journalistiek verfijnt regels over respect voor de privacy
En Boudewijn Van Spilbeeck over zijn bijwijlen halsbrekende reportagewerk

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 194 - 23 oktober 2015 - verschijnt maandelijks - v.u. Pol Deltour, Huis van de Journalist, Zennestraat 21, 1000 Brussel

(foto Yorick Jansens /Belgalmage)

UIT DE VVJ	3
ACTUEEL	
Steunpunt Media maakt 'staat van de nieuwsmedia' op	4
Belga biedt onderdak aan Gopress	5
Verslag van de Wereldconferentie Onderzoeksjournalistiek	6-7
Redactie <i>P-magazine</i> neemt afscheid in stijl	8
Skepp viert kwarteeuw kritische zin	10
Werk-leven balans van journalist is niet oké	11
SERVICE	
VVJ presenteert nieuw logo	2
Nieuwe rubriek: Jago Kosolosky gidst ons voortaan digitaal	9
VVJ organiseert tevredenheidsenquête bij haar leden	11
MediaCafé over ngo's en journalistiek	11
VVJ-infodag voor beginnende (en doorstartende) journalisten	20
IN GESPREK	
Frederik De Swaef: einde <i>Story</i> , nu met <i>Flair</i>	12-13
RAAD VOOR DE JOURNALISTIEK	
Ludo Vanoppen c/ <i>Het Belang van Limburg</i>	14
Sitki Mola c/ <i>HLN.be</i>	15
X c/ <i>Het Nieuwsblad</i>	16
X c/ <i>Het Laatste Nieuws</i>	17
MENS ACHTER HET NIEUWS	
Boudewijn Van Spilbeeck, journalistieke James Bond	18
ONDER EMBARGO	19

Nieuw VVJ logo

De VVJ heeft een nieuw logo. Het gaat om een ontwerp van het grafisch bureau Easybranding uit Kortrijk. Het nieuwe beeldmerk is een stuk speelser en minder hoekig dan het vorige, dat al ruim 15 jaar meeding. Het blauw sluit ook beter aan bij het federale AVBB-logo, dat een paar jaar geleden werd vernieuwd.

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Annick HUS
Monica MORITZ
Marleen SLUYDTS
Luc VANHEERENTALS
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS

REDACTIESECRETARIAAT

Huis van de Journalist
Zennestraat 21
1000 Brussel
Tel. 02/777.08.40
Fax 02/777.08.49
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Cathy Pletinckx
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Claes-Roels
Albert Van Cotthemstraat 54
1600 Sint-Pieters-Leeuw
Tel. +32 (0)2 378 09 39
Fax +32 (0)2 378 25 59
www.claes-roels.be

Vlaamse Vereniging
van Journalisten

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

De wereld begrijpen

Het zijn hectische tijden. Zowat overal in de pers lijkt het te schuiven dezer dagen. Bij de magazines *Knack*, *Humo* en *Dag Allemaal* is een stoelendans van hoofdredacteuren aan de gang. De nieuwe naam Bruzz moet de reorganisatie en contestatie bij de Vlaams-Brusselse media van afgelopen zomer doen vergeten. De grootste redactie van het land, die van de VRT, vaart eveneens door woelige wateren.

Ook de wereld waarin we leven wordt complexer. En net dat maakt een goede, onafhankelijke pers dezer dagen levensnoodzakelijk. Journalistiek is niet alleen een set van deontologische regels, zoals de verplichting tot dubbelchecken of het principe van woord en wederwoord. Journalistiek heeft ook een doel. Dat is: informatie aanbrenge om het publiek te helpen onze complexe wereld te begrijpen. De journalistieke waarden dienen dat doel. Kritische zin is nodig om te beoordelen wat waar en relevant is. Onafhankelijkheid en onpartijdigheid waarborgen dat journalisten niet zomaar gaan filteren 'wat goed is voor de mensen'. Goede journalistiek veronderstelt dat niet een politieke of commerciële broodheer uitmaakt wat goed om weten is en wat niet, maar dat de burgers van een democratische samenleving dat doen.

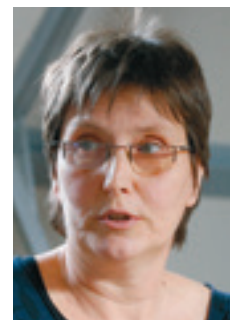
Dat vrije woord heeft altijd al geïrriteerd. En vandaag ligt onafhankelijke journalistiek opnieuw op diverse fronten onder vuur. Voor sommigen botst het met hun morele 'super-weten'. Anderen vinden het bedreigend voor hun politieke waarheid. En steeds vaker gaan ook commerciële motieven meespelen in de beoordeling van journalistiek werk.

Twee incidenten de voorbije weken legden de vinger op de wonde. Dat Turkije het niet hoog op heeft met de vrije pers, is geen nieuws. En dat persconferenties met excellenties uit Turkije of China worden beperkt tot 'verklaringen' zonder vragen, evenmin. Maar dat de Turkse president in Brussel van de entourage van premier Michel gedaan krijgt dat ook de Belgische pers wordt genuilkorfd, is onthutsend en onaanvaardbaar.

Twee dagen later was er een al even onhandige aanzet tot censuur aan Vlaamse kant door een liberale minister. Denkt Sven Gatz echt dat het de politiek toekomt om zogenaamde 'journalistieke misstappen' bij de VRT aan te pakken? De beheersovereenkomst én de financiering van de VRT koppelen aan een politiek geladen evaluatie van een programma is ronduit misplaatst.

En wat de *Afspraak* met ex-Syriëstrijder Younnes Delefortrie betreft: het is nu eenmaal zo dat sommige mensen volkomen 'rationeel' redeneringen aanhangen en dromen najagen die de overgrote meerderheid van ons onbegrijpelijk en onwenselijk vindt. Maar als die mensen naar de wapens grijpen om hun dromen waar te maken, is het misschien niet zo'n gek idee om te proberen iets van hun redeneringen te begrijpen. Laat ons dan vooral ons publiek in de mogelijkheid stellen om een aartsgevaarlijk fenomeen als dit goed te doorgronden.

Kris Van Haver
Voorzitter VVJ

(foto LVA /ImageDesk)

Wetenschappelijk Steunpunt Media lijst aandachts- en verbeterpunten op

Vlaamse journalistiek in 'redelijk goede staat' *Pol Deltour*

Het academische Steunpunt Media heeft een 'staat van de Vlaamse nieuwsmedia' opgemaakt. Die is gebaseerd op een twintigtal wetenschappelijke onderzoeken uit de voorbije vier jaar. Het rapport oogt verre van slecht, maar de academici stippen ook een reeks verbeterpunten aan

Het Steunpunt Media omvat de departementen Communicatie van de universiteiten van Antwerpen, Brussel, Gent en Leuven. Stefaan Walgrave (hoogleraar UA) en Julie De Smedt (coördinator van het Steunpunt Media) vatten hun 'staat van de Vlaamse nieuwsmedia' op als een SWOT-analyse ervan, met aandacht voor zowel sterktes als zwaktes, alsook voor opportuniteiten en bedreigingen. Achtereenvolgens ontleden ze nieuwsproductie, nieuwsinhoud en nieuwsgebruik.

Nieuwsproductie

Wat de 'producenten' van het nieuws betreft, signaleren de academici diverse pluspunten. Eén ervan is het hoge opleidingsniveau van journalisten: 94% van hen beschikt over een diploma van een universiteit of hogeschool. Daarnaast is er een hoge specialisatiegraad: 82% van de Vlaamse journalisten blijkt in minstens één domein te zijn gespecialiseerd. Ook met de journalistieke autonomie is het goed gesteld. 78% van de Vlaamse journalisten signaleert een grote vrijheid voor het leggen van klemtonen. 71% toont zich best tevreden met zijn vrijheid voor het kiezen van nieuwsitems. Toch is het plaatje niet onverdeeld positief: slechts 56% van de Vlaamse journalisten is tevreden over de autonomie tegenover de marketingafdeling in het eigen mediahuis.

De journalistieke beroepsgroep vertoont nog enkele zwaktes. De diversiteit blijft beperkt, met 68% mannelijke journalisten tegenover slechts 32% vrouwen. Opmerkelijk: voor heel België ligt de verhouding op 49% mannen en 51% vrouwen. Nog opvallender is de uiterst kleine aanwezigheid van journalisten geboren in het buitenland, amper 4%. Voor heel het land ligt dat aandeel op 13%. Bezorgdheid is er verder over de toenemende werkdruk: liefst 89% van de Vlaamse journalisten gaf in een enquête te kennen dat het takenpakket de laatste jaren is toegenomen. Almaar meer journalisten laten ook weten steeds op de redactie te werken (38% in 2013).

Welke lessen trekt het Steunpunt Media uit die vaststellingen? Om te beginnen dat investeren in journalisten en hun omkadering essentieel blijft. Instanties die de journalistieke autonomie versterken moeten worden gesteund. De communicatiewetenschappers pleiten ook voor een efficiëntere aanpak van mediaconcentratie, door meer samenwerking tussen de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en de Belgische Mededingingsautoriteit.

Nieuwsinhoud

De nieuwsinhoud dan. Van een afglijding van de berichtgeving naar sensatie en tabloïdisering is volgens het Steunpunt Media alleszins geen sprake. Het aandeel van criminaliteit in het nieuws daalt zelfs licht, zowel in de kranten als op tv. Ook het aandeel van buitenlands nieuws op tv daalt licht, maar dat wordt dan weer ruim gecompenseerd door gemengd binnen-/buitenlands nieuws. Politiek nieuws blijft in de tv-journaals het belangrijkste blok. In het licht van de verkiezingsresultaten is die berichtgeving

ook best politiek-evenwichtig te noemen. Ook de berichtgeving over criminaliteit blijkt overigens goed te beantwoorden aan de objectieve realiteit. Dat geldt bijvoorbeeld heel concreet voor de berichtgeving over verkeersongevallen.

De Vlaamse communicatiewetenschappers stelden nog vast dat journalisten respectvol omgaan met slachtoffers in hun verslaggeving. Persoonsgegevens worden maar weinig vermeld, en ook sensationele beelden van schade komen maar weinig voor.

Toch is de nieuwsinhoud voor verbetering vatbaar, signaleert Steunpunt Media. Zo blijkt het tekort aan diversiteit bij de nieuwsproducenten zich door te trekken tot de berichtgeving. Vrouwen komen in de tv-journaals ruim minder aan bod dan mannen, het weze als expert, getuige of in het kader van een voxpop. Ook politici uit etnisch-culturele minderheidsgroepen krijgen maar weinig spreektijd. Als ze dan het woord krijgen, is dat voor vrouwen vooral over zogenaamde 'zachte' thema's en voor politici uit etnisch-culturele minderheidsgroepen vaak over aan migratie gerelateerde thema's. Steunpunt Media merkt op dat een beperkt groepje van zes mannelijke experts tekent voor één derde van de totale spreektijd over financieel-economisch nieuws in de tv-journaals. Het project *expertendatabank.be* kan daaraan verhelpen, wordt gezegd. Maar een probleem van diversiteit doet zich ook voor op het niveau van de beschikbare krantentitels. Recent onderzoek van de Universiteit Antwerpen leerde dat kranten die tot een zelfde mediagroep behoren, wel degelijk meer op elkaar gaan gelijken. De toenemende mediaconvergentie doet dan ook vrezzen voor een verschraving van de nieuwsinhoud, ook al is de overlap van nieuwsverhalen bij de Vlaamse kranten tot dusver zeker nog niet alarmerend hoog.

Nieuwsgebruik

Als we kijken naar de nieuwsgebruikers, blijft de vaststelling dat Vlaanderen een kleine markt is. Weliswaar telt die markt enkele sterke merken, die ondanks alles belangrijk blijven, zo leert een recente participatiesurvey van VUB-onderzoekers Ike Picone en Alexander Deweppe. 97% van de Vlamingen bekijkt minstens een keer per maand een tv-journaal, 85% haalt minstens maandelijks nieuws uit een radio-journaal, en 72% leest minstens een keer per maand een krant. Jongeren maken duidelijk meer gebruik van digitale nieuwstools en sociale media om aan nieuws te geraken, maar dat gaat opmerkelijk genoeg niet ten koste van de nieuwsconsumptie langs de klassieke weg van krant, radio en tv.

Bovendien blijkt het vertrouwen in Vlaamse journalisten relatief groot te zijn. De VUB-participatiestudie leert dat 58% van de Vlamingen ervan overtuigd is dat journalisten hen behoorlijk informeren, 36% delen dat standpunt 'met mate'. Qua betrouwbaarheid van de Vlaamse journalistiek is 43% 'overtuigd', 45% het 'matig' daarmee eens. Slechts 6% van de Vlamingen vindt met andere woorden dat journalisten hen niet goed informeren en 11% oordeelt dat ze onbetrouwbaar zijn.

Alle onderzoeksrapporten waarop deze 'staat van de Vlaamse nieuwsmedia' is gebaseerd, kunnen worden geraadpleegd op www.steunpuntmedia.be.

Belga en Gopress onder zelfde dak

Luc Vanheerentals

Patrick Lacroix, managing director van VNM, de vereniging van Vlaamse krantenuitgevers, gaat vanaf Nieuwjaar Belga leiden. Lacroix krijgt als bijkomende opdracht om Gopress, de digitale persdatabank van de uitgevers, in Belga te integreren.

Patrick Lacroix volgt Egbert Hans (69) op, die met pensioen gaat. Hans doorliep een kleurrijke carrière, bij achtereenvolgens de socialistische vakbond ABVV, *De Morgen* (waar hij directeur was), uitgever Sparta en vervolgens de Mediaxisgroep. Een ruime vijftien jaar was hij ceo van Belga. Patrick Lacroix (48) begon in 1999 te werken voor de verzamelde Vlaamse krantengroepen. Dat jaar richtte hij op hun verzoek Mediargus op, dat na samenvoeging met het Franstalige Pressbanking evolueerde tot Gopress. In april 2010 werd Lacroix directeur van de Vlaamse Nieuwsmedia (VNM), de belangenvereniging van de Vlaamse krantenuitgevers. Lacroix is ook gedelegeerd bestuurder van Media ID, een project waarmee de hele mediasector in het land digitale nieuwslezers de mogelijkheid biedt om via een enkele login toegang te krijgen tot alle mediasites. En hij leidde tot nu License2Publish, een beheersvennootschap die de Vlaamse krantenuitgevers in 2000 oprichtten om licenties te innen voor het hergebruik van artikels uit kranten.

Met Belga krijgt Lacroix nu voor het eerst een redactie onder zich. "Het was bij mijn eerste contacten met de redactie alvast een hele geruststelling dat ik er twee zeer goede hoofdredacteurs aantrof", zegt hij. "Hans Vandendriessche en Fred De Biolley, voor respectievelijk de Nederlandstalige en Franstalige redactie, zijn schitterende mensen die hun job zeer goed doen. Ik ga ze gewoon laten werken en geef hen volledige redactionele vrijheid. Misschien krijgen ze in de toekomst zelfs nog meer mogelijkheden om hun visie te ontplooiën en het redactionele gebeuren binnen Belga te versterken. In december pleeg ik daarover overleg met de raad van bestuur."

Menigeen denkt dat de krantenuitgevers – die eigenaar zijn van Belga – met de aanstelling van Lacroix hun greep op het persagentschap nog willen vergroten, maar die vrees is volgens hem onterecht. "Ik denk dat ze in dat geval iemand

zouden hebben gekozen met meer redactionele ervaring. Ik garandeer alleszins volledige redactionele onafhankelijkheid."

Uniek loket

De raad van bestuur van Belga gelastte Lacroix meteen met een bijzondere opdracht: hij moet "de mogelijkheden onderzoeken van een consolidering van Mediargus, Pressbanking en Gopress onder de koepel van Belga". Gopress verhuist overigens al op 1 januari 2016 van The Egg naar de lokalen van Belga aan de Arduinkaai in Brussel.

Patrick Lacroix: "Gopress is bedrijfsmatig een succesverhaal. Het heeft een achthonderdtal klanten en enkele tienduizenden gebruikers, onder wie journalisten, politici, woordvoerders, ambtenaren en zowat iedereen uit de communicatiesector. Nu doet zich een opportuniteit voor om Gopress onder te brengen bij Belga, en kennelijk ben ik de consensuskandidaat die dat geheel kan managen."

Toch blijft de vraag: waarom Gopress onderbrengen bij Belga? Lacroix: "Beide initiatieven hebben voor een groot stuk dezelfde gebruikers. Zij gebruiken Belga en de database om dingen op te zoeken

in verband met actualiteit of opinievorming. Door beiden samen te voegen kunnen we voor deze groep een uniek loket gaan vormen. Daarnaast zijn er synergiën mogelijk op het vlak van verkoop, softwareontwikkeling en dies meer. Het is nu eenmaal hetzelfde type van infrastructuur dat nodig is om zowel Belga als Gopress aan te bieden."

Bij de uitgeverskoepel VNM wordt Lacroix opgevolgd door Sandrien Mampaey, die er inmiddels 9 jaar werkt als legal & administration manager. Zij zal haar taak vervullen in nauw overleg met de voorzitter van de raad van bestuur, Geert Steurbaut (Mediahuis). Overigens is het de bedoeling dat een aantal sectorale dossiers die de Vlaamse nieuwsmedia aangaan, voortaan rechtstreeks door de mediabedrijven Mediahuis, De Persgroep en Mediafin worden opgevolgd.

Patrick Lacroix: 'We zullen alle mensen hard nodig hebben'

(foto Siska Gremmelprez /Belgalmage)

VAKBONDEN WACHTEN AF

De vakbonden bij Belga reageren afwachtend op de aanstelling van Patrick Lacroix tot nieuwe CEO. "Op dit ogenblik weten we nog niet waar we aan toe zijn", aldus Olivier Charles (BBTK). Stefanie Van Ryssen (LBC) treedt hem bij: "Patrick Lacroix is helemaal nieuw voor de meesten van ons."

Beide vakbondsvertegenwoordigers verwachten alleszins niet meteen gevolgen voor de redactie, vermits Gopress geen redactie heeft. "Anders is het gesteld met de commerciële diensten en ict", zegt Olivier Charles. "Als vakbond volgen wij die evolutie op de voet. Jobbehoud en jobzekerheid zijn samen met de onafhankelijkheid van de redactie onze prioriteit." Patrick Lacroix reageert sussend op de terughoudendheid van de vakbonden. "De uitgevers hebben de ambitie om de volgende drie jaar een significante omzetting te realiseren", zegt hij. "Daardoor gaan we alle mensen nog heel hard nodig hebben. Als er dan toch mensen overbodig zouden zijn, gaat het overigens slechts om een beperkt aantal." (LV)

Verslag van de wereldconferentie voor onderzoeksjournalistiek

EEN GOUDMIJN VOOR SPEURNEUZEN

Kristof Clerix

Van 8 tot 11 oktober 2015 vond in het Noorse Lillehammer de negende *Global Investigative Journalism Conference* plaats. Liefst 900 journalisten uit 121 landen kwamen er samen om in workshops, seminars en panels kennis te delen over onderzoeksjournalistiek. Freelancejournaliste Marjorie Blomme, Ides Debruyne (journalismfund.eu) en Kristof Clerix (MO*) waren de Vlaamse deelnemers.

“Dit is de meest globale en diverse conferentie uit de geschiedenis van de journalistiek”, aldus organisator Jan-Gunnar Furuly, die in zijn openingsspeech hommage bracht aan de Azerbeidzjaanse onderzoeksjournaliste Khadija Ismayilova. Zij werd onlangs veroordeeld tot 7,5 jaar gevangenisstraf – volgens heel wat waarnemers een poging van het regime om kritische journalisten het zwijgen op te leggen.

Ook in veel andere landen hebben onderzoeksjournalisten het hard te verduren. “Alleen al in 2015 zijn wereldwijd 44 journalisten omgebracht”, aldus Margo Smit, de voormalige directrice van de Vlaams-Nederlandse Vereniging van Onderzoeksjournalisten (VVO). “En we zijn nog maar in de 41ste week van het jaar.” Smit leidde in Lillehammer het panel *Onderzoeksjournalistiek onder vuur*.

Neem Drew Sullivan, medestichter van het Organized Crime and Corruption Reporting Project, dat onderzoek doet naar georganiseerde misdaad in Oost-Europa. Begin oktober 2015 werd Sullivan door een voormalig lid van de Servische geheime dienst ervan beschuldigd een ‘CIA-agent’ te zijn ‘die bewust chaos sticht door politici en drugsdealers op een hoopje te gooien’. Het werk van zijn samenwerkingsverband wordt duidelijk niet door iedereen in dank afgenomen. Sullivan: “Door ons toedoen is voor 2,5 miljard dollar in beslag genomen in verschillende landen, zijn tachtig personen gearresteerd en moesten 1300 bedrijven de deuren sluiten.”

Publieke vijand

Ook de Britse journaliste Clare Rewcastle Brown getuigde in Lillehammer over de intimidaties die onderzoeksjournalisten soms moeten ondergaan. De voormalige tv-reporter brengt op haar blog www.sarawakreport.org verslag uit over corruptie in de Maleisische houtindustrie. Daardoor werd ze naar eigen zeggen ‘publieke vijand nummer één in Maleisië’. Met gevolgen tot in haar thuisbasis in Londen. Brown: “Voor mijn appartement staan verdachte auto’s geparkeerd. Ik word achtervolgd en gefotografeerd wanneer ik gesprekspartners ontmoet. Ik sta onder surveillance, mijn computer is gehackt, mijn e-mails worden gelezen. Voor mij is dat vervelend, maar voor mijn contacten in Maleisië is het ronduit gevaarlijk. Eén van mijn bronnen werd onlangs vermoord teruggevonden... in een vat cement.”

Brown vertelde hoe Maleisië zelfs een Interpol-alert tegen haar lanceerde op verdenking van terrorisme. Interpol ging daar echter niet op in.

De aanwezige reporters uit 121 landen scharden zich in Lillehammer achter een gezamenlijke verklaring over de veiligheid van journalisten. Ze riepen ‘regeringen, multilaterale

organisaties en overheden wereldwijd op om een prioriteit te maken van de bescherming van journalisten en een einde te maken aan de straffeloosheid voor zij die ons aanvallen’.

Snowdens archief

Verder op het programma van de conferentie: workshops en panelsessies over wanpraktijken in de financiële sector, web-scraping, het versleutelen van e-mails, de georganiseerde misdaad, milieuberichtgeving, corruptie, belastingontduiking, de Wereldbank...

In een van de drukst bijgewoonde sessies gaf de Amerikaanse journaliste Margot Williams (*The Intercept*) – wereldwijd een van de meest gerespecteerde namen uit het vakgebied – een overzicht van honderd databanken en tools die elke onderzoeksjournalist zou moeten kennen. Enkele voorbeelden: zoeken op het wereldwijde web zonder sporen na te laten kan met disconnect.me. Checken hoeveel informatie vasthangt aan het IP-adres van je computer doe je met iplocation.net. Academische artikels uit liefst 26.000 publicaties zijn raadpleegbaar via Journal TOCS. AudioSearch laat toe om met zoektermen te grasduinen in podcasts. En Bird’s Eye View van Bing is een goede aanvulling op Google Street View en Google Satellite Imagery. De vrijgegeven documenten van NSA-klokkenluider Edward Snowden ten slotte zijn doorzoekbaar via het Canadese initiatief *Snowden Surveillance Archive*.

Poetins ‘plan’

Uiteraard was er in Lillehammer ook aandacht voor de internationale actualiteit. In een sessie over de *Nieuwe Koude Oorlog* gaf de Russische journalist Mikhail Zygar zijn kijk op het beleid van Vladimir Poetin. Zygar, hoofdredacteur van het onafhankelijke Russische tv-station Dozhd en auteur van het boek *Putin’s U-Turn*, ontcrachtte ‘de meest populaire mythe die de ronde doet over de Russische president’. “Zowat de hele wereld denkt dat Poetin een machtige strateeg is. Dat hij slim is en een masterplan heeft om de wereld te veroveren. Dat hij weet wat hij over een maand, een half jaar en over tien jaar zal doen. Op basis van gesprekken met leden van zijn presidentiële staf en met Russische politici heb ik geprobeerd Poetins motieven te achterhalen. Wat bleek? Er is géén plan. Poetin heeft geen strategie. Wat je telkens ziet gebeuren, zijn tactische stappen: antwoorden in real time op externe stimuli. Alles wat Poetin doet, is reageren op.”

Architecten als bron

“Deze man heeft dertig jaar onderzoekservaring en een background bij de CIA en Europol.” Wie zo wordt aangekondigd, heeft natuurlijk snel de aandacht van een zaal vol journalisten

(foto KC)

(foto KC)

(foto KC)

ten. Tijdens de sessie *Leren van andere onderzoekers* lichtte de Amerikaanse privédetective Jim Mintz toe hoe hij onderzoek verricht naar geld met een illegale oorsprong.

"We hebben ontdekt dat er een patroon zit in de manier waarop misdaadgeld wordt verborgen", aldus Mintz. "Vijf stappen keren steeds terug: zoek een manier om onder de tafel betaald te worden, neem een vertrouwenspersoon in de arm, zet een financiële structuur op die niet traceerbaar is, versluis je geld naar die structuur, en laat het geld maar rollen." Bij dat proces komen volgens Mintz enkele elementen steevast terug: offshorestructuren, investeringen in vastgoed, stromannen, goud en juwelen.

"Interessant is dat je de daders kan betrappen als je het scenario omdraait. In elk van die vijf stappen kan je als journalist op zoek naar informatie. Neem die investeringen in vastgoed. Uiteraard probeert de echte eigenaar volledig buiten beeld te blijven. Maar vaak weet de architect of de interieurontwerper van zo'n pand perfect wie de eigenaar is. Het is immers de eigenaar die beslist welk soort marmer er voor de decoratie gebruikt moet worden. Met wie ga je dan praten als journalist? Met de architect natuurlijk."

De Ghanese James Bond

Aan straffe verhalen en kleurrijke figuren geen gebrek op de conferentie. De meest mysterieuze van allemaal was zonder twijfel de onderzoeksjournalist Anas Aremeyaw Anas, bijgenaamd de 'Ghanese James Bond'. Door zijn onthullingen heeft hij zoveel vijanden gemaakt dat Anas permanent gemaskerd rondloopt. Zijn vermomming – een zelfgemaakt masker van kleurige kralensnoeren – mag er dan al grappig uitzien, het palmares van de man is bloederstig én indrukwekkend.

Anas' laatste wapenfeit? Een documentaire waarin hij met verborgen camera haarfijn blootlegt hoe omkoopbaar rechters in Ghana zijn. Gedurende twee jaar deed hij zich voor als een 'vriend van een beschuldigde', en benaderde hij rechters met de vraag om minder strenge straffen uit te spreken in ruil voor geld. Liefst 12 rechters van het hooggerechtshof en 22 van lagere hoven liepen tegen de lamp.

Bankbiljetten voor Bagdad

Een van de vele gerenommeerde sprekers op de conferentie was de Amerikaanse journalist en tweevoudig Pulitzer-prijswinnaar James B. Steele (*Vanity Fair*). Hij sprak in een sessie over zijn voorliefde voor documenten – en hoe daarmee om te gaan. Steele gaf het voorbeeld van *Billions over Bagdad*, een artikel dat hij schreef in volle Irakoerlog.

"Toen de oorlog begon, wilde het Amerikaanse leger in Irak bankbiljetten met Saddams afbeelding vermijden", aldus Steele. "Dus vloog men tussen april 2003 en juni 2004 zo maar even 12 miljard dollar in, biljetten opgestapeld in de cargo van vliegtuigen. Bleek dat die klus was uitbesteed aan een bedrijf dat tot dan enkel ontspanningsruimtes had gebouwd in San Diego. Heel opmerkelijk." Het belang van documenten in dat verhaal? "Toen we van het Pentagon het overheidscontract van die opdracht in handen kregen, was bijna alle informatie met zwarte stift doorgestreept. Enkel de PO-box van een bedrijf op de Bahama's hadden ze laten staan. Maar met dat spoor konden we wel aan de slag." Het werd een onwaarschijnlijke onthulling: liefst negen van de twaalf miljard dollar was spoorloos verdwenen.

Datajournalistiek

Diezelfde James B. Steele is een van de pioniers van datajournalistiek. Al in 1972 gebruikte hij een computer om gegevens over gewelddadige misdaden te analyseren. Anno 2015 is da-

tajournalistiek belangrijker dan ooit tevoren. Gezien de vele mogelijkheden van explosief toegenomen rekenkracht en de toegankelijkheid van steeds meer overheidsdata, liggen de goede dataverhalen voor het rapen. Al moet je als journalist wel een aantal instrumenten beheersen. Geen wonder dat dataworkshops een prominente plaats kregen op het conferentieprogramma.

Een keur van 's werelds beste datajournalisten stak de loftrompet over zijn favoriete data-tools. Passeerden onder meer de revue: draaitafels in Excel, de Excel-functie Vlookup (in het Nederlands: vert.zoeken), het programma Open Refine om data uit te sorteren, de online tool import.io om websites te scrapen en Tabula, dat je toelaat om gegevens uit pdf-bestanden te filteren.

Handgranaten te koop

Een ander kanaal dat onderzoeksjournalisten wereldwijd gebruiken is de wetgeving op de openbaarheid van bestuur. In 2009 en 2010 vonden in El Salvador gewelddadige aanvallen plaats tegen burgers die weigerden protectiegeld te betalen aan criminele bendes. Opmerkelijk daarbij was dat de bendes wel erg zwaar geschut inzetten: M67-handgranaten – nota bene hetzelfde type dat het leger van El Salvador gebruikte. Het ministerie van Defensie ontkende elk verband.

Suchit Chávez, journaliste bij *La Prensa Gráfica*, kon echter aantonen dat de wapens wel degelijk afkomstig waren van Salvadoraanse militairen. Chávez: "Daarvoor hebben we 22 verschillende aanvragen voor informatie gedaan op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur, in El Salvador, Honduras, Guatemala, Mexico en de VS. In al die landen liepen er immers gerechtelijke onderzoeken naar illegale wapentrafiëk. Uit Hondurese rechtbankdocumenten leerden we dat El Salvador in de jaren tachtig een schenking van handgranaten had gekregen uit de VS. Zo konden we de hand leggen op de serienummers van die granaten, en die vervolgens matchen met de granaten die waren gebruikt bij de aanvallen op burgers."

Maffiastaat Montenegro

Tijdens het slotdiner in Lillehammer werden de *Global Shining Light Awards* uitgereikt, voor het beste onderzoekswerk dat in 2013 en 2014 werd gepubliceerd. Liefst 76 inzendingen uit 34 landen waren kandidaat. Het Global Investigative Journalism Network reikte de prijs uit aan *Onheilige allianties*, een project van het Organised Crime and Corruption Reporting Project uit de Balkan. Daarin legden de Bosnische collega Miranda Patručić en haar team bloot hoe de Montenegrijse premier Milo Djukanovic en zijn familiebank de centrale spil vormden van een 'onheilige alliantie' tussen overheid, zakenwereld en georganiseerde misdaad.

Een andere award ging naar de Braziliaanse krant *Gazeta do Povo* voor het project *Imperium van assen*. Dat toont hoe in verschillende delen van Latijns-Amerika de illegale handel in sigaretten de plaats inneemt van marihuana en cocaïne als meest winstgevende racket. De trafiëk leidt tot verschuivingen in de geopolitiek van georganiseerde misdaad in Zuid-Amerika. Opmerkelijk is dat de Paraguayaanse president Horacio Cartes heimelijk de touwtjes in handen heeft, zo blijkt uit het onderzoek.

Goed nieuws: de meeste presentaties en tipsheets van de conferentie kan je gratis downloaden op <http://gijc2015.org/tipsheets/>

Spijt dat je er niet bij kon zijn? Kom op 20 en 21 november naar de VVOJ-conferentie in Den Haag. Meer info op www.vvoj.nl.

Redactie *P-magazine* neemt afscheid in stijl

Ivan Declercq

Op 2 oktober lag de laatste wekelijkse *P-magazine* in de rekken. De nieuwe uitgever, Media-geuzen, plant een doorstart als maandblad, met Gunther Van Hassel als nieuwe hoofdredacteur.

Eind september is het doek gevallen voor Think Media. *Menzo*, *Ché* en *Motoren & Toerisme* komen in handen van uitgeverij Cascade (Audax), de websites *Clint.be* en *nr. 10.be* zijn gekocht door het Nederlandse Sportsweb. En Think Media-topman Maurice De Velder heeft met Media-geuzen, een nieuw vehikel van hem, de titels *P-Magazine* en *Culinaire Ambiance* verworven.

Van 15 juni tot 15 augustus had Think Media al bescherming gekregen tegen zijn schuldeisers, via de wet continuering ondernemingen (WCO). Dat werd uiteindelijk verlengd tot 30 september. Freelancers die tijdens die periode werk hebben

geleverd, kunnen er – mee door tussenkomst van de VVJ – op rekenen dat die facturen worden betaald. Jeroen Denaeghel, gewezen hoofdredacteur van *P-Magazine*: “Met de redactie hebben we nog gepoogd om de titel binnen te halen, door met enkele mensen zelf een bod te doen. Een symbolische daad? Ja, eigenlijk wel, want ons bod was beperkt. We hebben 10.000 euro geboden. We wilden gewoon vermijden dat ons blad, dat toch een marktwaarde heeft, zo maar op de straatstenen zou belanden. Maar eigenlijk hadden we totaal geen idee hoeveel we zouden moeten bieden.”

Uiteindelijk bleken er maar twee bidders. De andere was Maurice De Velder. Denaeghel: “Nee, ik had geen idee wat hij met de titel *P-magazine* van plan was. We hebben geen contact meer. Ik zou ook niet in een nieuw project willen stappen. *P-magazine* heeft het laatste jaar iets te veel van mij gevergd. Ik ben er helemaal klaar mee.”

Het moet gezegd: het was een afscheid in stijl. Een mooie zwart-witcover, met huis-babe Veronique De Kock in rouwnégligé – binnenin nog meer van dat – en voorts een terugblik door diverse andere bekende bikinidames die de afgelopen 18 jaar de *P*-cover hebben gesierd. Ook vier van de zes hoofdredacteurs halen herinneringen op aan hun tijd bij ‘de *P*’. Twee hoofdkazen ontbreken evenwel: Alain Grootaers, al een tijdje paarden- en olijvenkweker in Andalusië, is *not on speaking terms* met eigenaar De Velder, en Patrick De Witte is, na nog geen jaar hoofdredacteurschap, overleden in februari 2013.

P-magazine heeft altijd belang gehecht aan fraai beeldmateriaal. Zes fotografen tonen hun favoriete foto. Ook hier ontbreekt een klinkende naam, Roger Dyckmans, dit voorjaar

overleden. Naast tal van terugblikken en een reportage over de strafste avonturen, geeft een ‘kijk achter de schermen’ een goed beeld van hoe het op de redactie toe ging: een snuifje glamour, veel puberale vunzigheid en wekelijkse slemppartijen. Dat was dertig jaar eerder niet anders bij *Panorama*, de moeder van *P-magazine*, weten naar elders uitgeweken of inmiddels gepensioneerde oudgedienden.

Knipoog

Hoe moet het nu met verder met de journalisten, fotografen en lay-outmensen van Think Media Magazines? Volgens Jeroen Denaeghel werkten er 40 à 50 mensen in loondienst en zouden 6 à 7 van hen door Cascade worden overgenomen. *P-magazine* draaide redactioneel op een tiental vaste mensen en een dertigtal freelancers, onder wie de hoofdredacteur zelf. “Al de schrijvers onder hen zijn inmiddels al elders onder dak”, zegt Denaeghel. “*Knack*, *De Standaard*, *De Morgen*, *Het Laatste Nieuws*, die hebben ons schrijvend volk weggesnoept. Voor de fotografen en de lay-outers kan het moeilijker zijn. Ik zelf? Ik weet het nog niet. Ik ben nu vooral in mijn hof bezig met de appelpluk, voor het maken van confituur en cider. En ik schrijf nog voor het wielerved *Bahamontes*.” Het laatste nummer van *P-magazine* als weekblad is verspreid op 50.000 exemplaren. “Ik maak me sterk dat het zo goed als uitverkocht is”, aldus Denaeghel.

“Dat stemt wel cynisch, ja. Maar goed, ik begrijp het wel, het is een collector’s item.”

Volgens hem had alleen een grote uitgeverij het weekblad kunnen redden. “Voor actualiteitenmagazines wordt nu volledig de digitale kaart getrokken. Kijk naar De Persgroep, die Brecht Decaestecker, chef online van *De Morgen*, naar *Humo* haalt. De print is dood voor de weekbladen, alleen nichebladen zullen het nog redden zonder digitaal te gaan. Oké, *Knack* doet het nog goed in print, maar die heeft een ouder en dus trouwer publiek, net als de roddelblaadjes trouwens. Die krijgen minder *klop* dan de bladen die het moeten hebben van jonge mensen. Die zitten op Twitter en Facebook.”

Op de achtercover van het laatste nummer staat, onder de kop ‘Einde’, een foto van hoofdredacteur Denaeghel, met een vette knipoog. Had het ook een opgestoken middenvinger kunnen zijn? “Nee, ik wilde echt mooi afsluiten.”

HET BOS ZIEN DOOR DE DIGITALE BOMEN

Journalisten moeten vandaag ten volle gebruik maken van de mogelijkheden die het wereldwijde web biedt. In deze nieuwe rubriek zal Jago Kosolosky, webredacteur bij MO* en freelance journalist, zijn digitale wijsheid delen. Deze maand: efficiënt het web doorzoeken.

Het moeten uitzonderingen zijn, de journalisten die tijdens het schrijven van een stuk niet minstens één keer langs Google passeren. Hoewel steeds meer online *content* vast zit in zogenaamde *walled gardens* – met Facebook op kop –, blijft het efficiënt kunnen doorzoeken van het web een gigantische troef.

In België, net als elders, domineert Google. In september zou bijna 95% van de Belgen de voorkeur gegeven hebben aan de bekende zoekgigant (cijfers: StatCounter). Rivalen als Bing, Yahoo, en DuckDuckGo (een zoekmachine die uw privacy beschermt) vormen zelfs samen geen waardige tegenstander. Op het gevaar af een klein aantal lezers te beledigen (inclusief aanhangers van Wolfram Alpha, een zoekmachine die zich uitstekend leent tot het opzoeken van feitelijke gegevens), staat Google dus centraal.

Google doet veel meer dan een zoekmachine aanbieden om het geïndexeerde web, het zogenaamde *surface web*, te doorzoeken. Graag wijs ik op het bestaan van Google Trends, een manier om te analyseren waar mensen naar op zoek gaan, en Google Reverse Image Search, dat je in staat stelt om je online speurtocht te starten met een afbeelding.

(Niet) vergeten

Belangrijk voor een efficiënte zoektocht is ervoor zorgen dat je daadwerkelijk zoveel mogelijk informatie doorzoekt. Het zogenaamde *right to be forgotten* is ondertussen een feit. Dit recht, door het Hof van Justitie van de Europese Unie vastgelegd voor EU-burgers, heeft als uitloper dat Google sinds juni 2014 een formulier aanbiedt waar mensen kunnen vragen om inhoud niet langer weer te geven na

zoekopdrachten. Ook andere zoekmachines werden hiertoe verplicht. Dit heeft ervoor gezorgd dat u vandaag onder sommige zoekopdrachten het volgende leest: "Sommige resultaten zijn mogelijk verwijderd op grond van de Europese wet inzake gegevensbescherming."

Als journalist wil je natuurlijk niet gaan graven in een gecensureerde zandbak. Dit *right to be forgotten* heeft, tot spijt van Frankrijk dat onlangs besliste dat Google de beperkingen wereldwijd moet doorvoeren, momenteel alleen gevolgen voor zoekopdrachten binnen de EU. Maar jammer genoeg maakt Google het je, mede door de juridische druk, niet eenvoudig om de censuurvrije .com-versie van zijn zoekmachine te gebruiken en zo de beperkingen te omzeilen. Je wordt namelijk, met behulp van je IP-adres (een uniek adres dat je met je meeslept tijdens het surfen) en andere kruidels die je achterlaat, steeds teruggestuurd naar de nationale (in dit geval .be) variant. Gelukkig kent het internet geen grenzen. Hier een korte uitleg over hoe je standaard de .com-versie kunt gebruiken binnen Chrome, de officiële browser van Google. De methode is trouwens gelijklopend voor andere browsers. Wie moeite heeft met het uitvoeren van de wijzigingen help ik graag verder (contactgegevens zie onder).

Open Chrome en ga via het menu rechtsboven naar 'instellingen'. Onder 'Zoeken', selecteer je 'Zoekmachines beheren...'. Je standaard zoekmachine staat bovenaan, dit zal voor de meesten onder jullie Google zijn. Kopieer, na er dubbel op te klikken, de tekst die na Google staat in de laatste kolom: '{google:baseURL}search?...'. Scroll nu helemaal naar onderen

tot je invulvelden ziet met de volgende tekst: 'Zoekmachine toevoegen', 'Zoekwoord', 'URL met %s ipv. zoekterm'. In het eerste veld typ je 'GoogleCOM'. Onder 'Zoekwoord' typ je 'google.com'. In het derde vak plak je dan de lange tekst die je gekopieerd hebt, maar je vervangt '{google:baseURL}' door 'http://google.com/'. Sla de nieuwe zoekmachine op en stel deze in als standaard. Proficiat! Je standaard zoekmachine binnen Chrome is nu de ongecensureerde .com-versie en wanneer je in de adresbalk bovenaan een zoekterm typt, zal je deze zoekmachine gebruiken.

Zoekoperators

Over naar het efficiënt gebruiken van Google. Hiervoor is de kennis van Googles zoekoperators cruciaal. Wist je bijvoorbeeld dat het perfect mogelijk is eender welke site met behulp van Google te doorzoeken door 'site:www.voorbeeld.be' toe te voegen aan je zoekopdracht? Ben je op zoek naar pagina's die gelijksoortige info bevatten, dan ben je geholpen met 'related:www.voorbeeld.be'. Is een site offline gegaan na je laatste bezoek, gebruik dan 'cache:www.voorbeeld.be' of 'http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://www.voorbeeld.be', en wie weet tref je een kopie die Google gemaakt heeft. De mogelijkheden zijn eindeloos en experimenteren is de boodschap. Wie een eenvoudiger manier zoekt om deze zoekoperators te gebruiken, kan bij Google Geavanceerd Zoeken of Advangle.com terecht. Wie meer interesse heeft in het efficiënt inzetten van Googles zoekoperators, verwijst ik graag door naar het werk van Henk van Ess en... Google zelf natuurlijk!

Je kunt Jago Kosolosky bereiken op Twitter (@Jago_Kosolosky) of op jago.kosolosky@gmail.com. Deze rubriek zal ook steeds verschijnen op https://medium.com/@Jago_Kosolosky.

25 jaar SKEPP

Luc Vanheerentals

De Studiekring voor Kritische Evaluatie van Pseudowetenschap en het Paranormale bestaat 25 jaar. Journalisten speelden tot dusver een belangrijke rol in SKEPP.

SKEPP definieert zichzelf als "een groep nieuwsgierigen die graag willen weten hoe de wereld in elkaar zit, en er niet van houden zich een oor te laten aannaaien". De vereniging telt momenteel tussen 800 en 900 leden. Bekende bestuursleden in de loop der jaren waren filosoof Etienne Vermeersch, medicus Wim Betz en wetenschapsfilosoof Jean-Paul van Bendegem. De betreurde Patrick De Witte was jarenlang voorzitter van de prijzencommissie van SKEPP, die jaarlijks twee prijzen toekent: *de Zesde Vijs* aan iemand die zich liet opvallen met het verspreiden van objectieve kennis, een genuanceerde kritische kijk of een grondig gedocumenteerd betoog, en *de Skeptische Put* aan iemand die zich 'uitzonderlijk onkritisch opstelde'.

VRT-journalist Tim Trachet, van opleiding wiskundige en sterrenkundige, lag met twaalf anderen in 1990 aan de basis van SKEPP. Hij was ook de eerste voorzitter.

Tim Trachet: "We zijn gegroeid uit de Vereniging voor Sterrenkunde, die zich indertijd ergerde aan onwaarschijnlijke berichten over UFO's en de ozon die werd verspreid inzake astrologie. Omdat we ons gaandeweg ook bezig hielden met andere paranormale zaken, gingen we er anderen bij betrekken: diverse wetenschappers, maar ook journalisten. In die tijd zijn overigens overal in Europa organisaties zoals SKEPP ontstaan. Die worden overkoepeld door de Europese Raad van Skeptische Organisaties, waarvan ik thans ondervoorzitter ben."

De Journalist: Hoe omschrijf je de basisfilosofie van SKEPP?

"We focussen op beweringen die, op basis van de huidige stand van de wetenschap, uiterst onwaarschijnlijk lijken of er zelfs mee in tegenspraak zijn. We verwerpen die vreemde beweringen niet a priori, maar proberen er op basis van eigen onderzoek een oordeel over te vellen. Maar SKEPP is geen tribunaal, en neemt weinig echte stellingnamen in. Wel willen we op basis van de bestaande wetenschappelijke kennis feiten verzamelen en bekendmaken aan een groot publiek. Omdat iemand als Wim Betz in de beginjaren zeer geïnteresseerd was in alternatieve geneeswijzen, is dat een van de thema's die het meest aan bod zijn gekomen. Maar in ons tijdschrift behandelen we heel uiteenlopende thema's, zoals bizarre voedingsleer, psychoanalyse, ontkenning van de Holocaust of het gevaar van aardstralen."

Jullie wijzen bijvoorbeeld de homeopathie en de psychoanalyse af.

"Wij kijken steeds naar de wetenschappelijke basis van de geponeerde stellingen en naar wat er gerealiseerd wordt van de beweerdde resultaten. In het geval van de psychoanalyse

blijkt dat Freud toch een heel zwakke basis had om op te staan. Homeopathie is dan weer problematisch omdat de stoffen in de medicatie zo verdund zijn dat er gewoon niets meer van overschiet. Ook uit klinische onderzoeken blijkt dat homeopathische behandelingen geen goede resultaten opleveren. Op basis van deze bevindingen hebben wij in de jaren '90 flink protest laten horen tegen de wet Colla die de basis wou leggen voor de erkenning van alternatieve geneeswijzen. In het algemeen hebben wij trouwens best wel impact gehad de voorbije jaren. Het brede publiek is toch merkkelijk kritischer gaan staan tegenover fenomenen als astrologie en homeopathie."

Critici zeggen dat SKEPP enkel voor waar aanneemt wat natuurwetenschappelijk en biotechnisch kan worden bewezen.

"Dat klopt niet, want voor ons zijn menswetenschappen even wetenschappelijk als natuurwetenschappen. Het werk van

historici is bijvoorbeeld zeer nuttig, omdat zij kritisch omgaan met hun gegevens. Het enige wat voor ons telt, is de wetenschappelijke benadering."

Hoe onafhankelijk is SKEPP?

"Als organisatie hebben wij geen enkele band met een belangenvereniging, politieke partij of bedrijf. Men verwijt ons bijvoorbeeld vaak dat wij de 'big farma' zouden dienen, omdat we alternatieve geneeswijzen bekritisieren. Niets is minder waar. Op de rekening van SKEPP heeft tot dusver nog geen enkele farmaceutische firma een euro gestort. We krijgen overigens van geen enkele instantie subsidies en leven volledig van de bijdragen en giften van leden. En tussen haakjes: in het verleden hebben we ook al heel wat kritiek geleverd op producten die farmaceutische bedrijven verkopen."

Er zijn de jongste jaren nogal wat Zesde Vijzen toegekend aan journalisten: Marleen Finoulst, Mark Eeckhaut, Wim Daems, de wetenschapsredactie van De Standaard, Bruno Clément, Joël De Ceulaer... Wanneer verdient een journalist die prijs?

"Journalisten komen in aanmerking voor deze prijs als ze een of meerdere keren kritische standpunten innemen over een onderwerp. Volgens de journalistieke code moeten journalisten trouwens altijd voor de waarheid gaan, en kritisch blijven ten aanzien van de informatie die ze krijgen. Daarom gaan journalisten best ook te rade bij experts. Gelukkig is er de afgelopen decennia veel veranderd. In het begin van de jaren '90 moesten journalisten terecht bij de Orde van Geneesheren als ze iets wilden schrijven over alternatieve geneeswijzen. Die instantie is daarvoor nochtans allerminst de meest geschikte informatiebron."

Tim Trachet

Werk en leven van journalist niet in balans

Ornella Schreurs
StampMedia

De impact van het werk op het privéleven is bij journalisten te groot. Dat blijkt uit een verhandeling van Leuvense studenten.

Laatstejaarsstudenten van de bacheloropleiding in de Communicatiewetenschappen aan de KU Leuven vroegen zich af hoe de *work-life balance* van journalisten is. De studenten interviewden beroepsjournalisten en kwamen tot de conclusie dat de balans niet in evenwicht is.

Studenten Niels Bibert uit Beringen en Amber Brouns uit Lommel schreven hun bevindingen neer in een verhandeling met de titel *'Het werkveld van de Vlaamse Journalist'*. "Met zeven studenten hebben we 14 mannen en één vrouw ondervraagd", aldus Bibert. "De resultaten zijn dus niet representatief, maar schetsen wel een beeld." Dat mannen zo ruim aan bod komen in de enquête, vinden de studenten niet erg. "Meestal klinkt het dat de moderne vrouw een carrière en een perfecte gezinssituatie ambieert. Nooit wordt gevraagd hoe de man het volhoudt", legt Bibert uit. Uit de resultaten blijkt dat bij de meeste journalisten de balans tussen werk en leven niet in evenwicht is. Verschillen zijn er wel volgens de functie van de journalist. Niels Bibert: "Journalisten hebben nooit dezelfde werkweek en maken vaak overuren. Maar ondanks alle opofferingen zijn de meeste journalisten wel tevreden over hun job – dat blijkt ook uit voorgaand onderzoek."

De opofferingen die journalisten zich moeten getroosten, hebben Amber Brouns verbaasd. "De vrouwelijke journalist die ik heb geïnterviewd, wou vooral meer aandacht voor kinderopvang. Op de VRT bijvoorbeeld is er wel kinderopvang, maar alleen van 8 tot 18 uur. Journalisten die 's avonds moeten werken, kunnen hier geen gebruik van maken."

Kinderopvang

De studenten gingen ook op zoek naar oplossingen. "De media moeten meer strategieën uitwerken", aldus Bibert. Medestudent Brouns voegt eraan toe dat een betere kinderopvang prioritair is. "Zowel voor vrouwen als mannen. Mannen willen ook bijdragen tot de opvoeding van hun kind. Dat staat niet haaks op de journalistieke ambities." De communicatiewetenschappers in spe geven nog mee dat journalisten ook zelf belang moeten hechten aan hun sociaal leven. "We hebben enkele journalisten gesproken die toegaven dat hun balans tussen werken en leven niet oké is. Maar vooral jongere journalisten voelen vaak extra druk om zich te bewijzen. De impact op het privéleven van de journalist is té groot."

VVJ organiseert tevredenheidsenquête bij haar leden

Als beroepsvereniging poogt de VVJ dagelijks de professionele en sociale belangen van Vlaamse journalisten zo goed mogelijk te behartigen. We doen dat door informatieverstrekking, individuele en collectieve dienstverlening, lobbyïng...

Omdat we onze werking zo goed mogelijk willen afstemmen op de vragen en noden van onze leden, organiseren we een online-enquête. Het gaat om een korte vragenlijst, waarin wordt gepeild naar algemene tevredenheid, specifieke verbeterpunten, te organiseren activiteiten, te behandelen thema's, te hanteren communicatietechnieken.

Hou je mailbox in de gaten, of surf naar www.journalist.be.

Foto © Selma Zijlstra

NGO'S EN JOURNALISTIEK: EEN RAADZAME ALLIANTIE?

DO 26.11 | 19:30 > 21:15
Zebrastraat, Zebrastraat 32, 9000 Gent

Gratis, reserveren aanbevolen:
www.deburen.eu of +32(0)2 212 19 30

Is samenwerking tussen ngo's en media wenselijk? Kunnen ngo's investeren in journalistiek en, omgekeerd, kunnen journalisten geld aanvaarden van ngo's? Met Stefan Verwer (Oxfam Novib), Sarah Van Leuven (Center for Journalism Studies, Ugent) en Jan Lamers (MO*). Stefan Blommaert (VRT) modereert.

Organisatie: deBuren, Fonds Pascal Decroos, VVOJ en Zebrastraat. Met de steun van VVJ.

Frederik DE SWAEF, einde *Story*, nu met *Flair*

“E-commerce kan de journalistiek redden”

Monica Moritz

Sinds dit voorjaar is hij hoofdredacteur van *Flair*, na een bliksemcarrière bij *Story*, waar hij al op zijn 26ste aan het roer stond. Frederik De Swaef (31) is een overtuigende freelancer, die graag een lans breekt voor de *boekskesjournalistiek*. En dat voor een politieke wetenschapper, die bovendien zijn neus geenszins ophaalt voor de politiek.

Frederik De Swaef: “Na mijn laatste examens kon ik bij *Story* als freelance journalist beginnen. Ze boden me daar voldoende werk aan, en op 1 juni 2007 ben ik erin gevlogen. Mijn ouders zagen dat freelancen absoluut niet zitten. Zij zijn leraars die al vanaf dag één van hun loopbaan weten welk pensioen ze gaan trekken in 2021. Toen mijn eerste factuur eind september nog niet was betaald, dachten ze dat ik werd opgelicht. Bleek dat de hele boekhoudafdeling van Sanoma toen tijdens de zomer met vakantie was! Ik vind freelancen interessant omdat het je de vrijheid geeft om naast je hoofdbezigheid andere dingen te doen. Toen ik hier hoofdredacteur werd, kon ik in vaste dienst komen, maar ik blijf liever freelancer. Ik werk ook graag met freelancers, omdat je dan voor welbepaalde opdrachten de meest geschikte journalisten kunt kiezen. Wij experimenteren momenteel met *videoblogs* en spreken daarvoor creatievelingen aan die je niet kunt vangen als ze hier van 9 tot 5 moeten zitten. Die staan op hun vrijheid.”

De Journalist: Toch kiezen veel jongeren vandaag voor een goede werk-privébalans, en dus voor omlijnde werkuren.

“Als je afgelijnde werkuren wilt, zit je niet op je plaats in de journalistiek. Een bron belt meestal niet wanneer het jou het best uitkomt, en interviews vinden ook niet altijd plaats op jouw ideale moment. Dit is geen beroep waar je alles precies kunt plannen. Maar ik ben wel de eerste die journalisten daarom aanmoedigt om op tijd te ontstressen en vakantie te nemen.”

Veel freelancers vinden ook dat ze onderbetaald worden.

“Je moet niet in de journalistiek gaan om rijk te worden. Je wordt journalist omdat je verhalen wilt schrijven over mensen die iets te vertellen hebben en die jou kunnen gebruiken om hun verhaal op de beste manier tot bij het juiste publiek te brengen. Dat belet je niet te bedingen dat ze je correct betalen.”

Waarom heb je politieke wetenschappen gestudeerd?

“Politiek, en vooral de Belgische politiek, boeiden mij al toen ik heel jong was. We hadden thuis geen televisie, maar luisterden wel elk uur naar het radionieuws en zo was ik van kleins af aan bezeten door de politieke actualiteit. Om makkelijker in de journalistiek terecht te komen, ben ik ook sport beginnen volgen. Er zijn nu eenmaal veel sportjournalisten. Vooral nichesporten zoals basketbal begon ik te volgen, omdat ik dacht dat er al voldoende journalisten voetbal verslaan. Uiteindelijk draaide het erop uit dat ik alleen over de huwelijken en schei-

dingen van sporters heb geschreven (*lacht*).”

Aan de Gentse universiteit schreef je ook voor het studentenblad *Schamper*.

“Ja, ook daar bleek ik een grote belangstelling voor *human interest* te hebben. Zo schreef ik stukken over de bekendste daklozen rond de universitaire gebouwen, en ‘s nacht ging ik mee met een fietsendief. Onbewust was ik toen ook al met crossmediale verslaggeving bezig. Zo kondigde ik met mijn piepstem bij radio Urgent wekelijks de inhoud van de volgende *Schamper* aan. Het was in elk geval een goeie voorbereiding op het vak, en ik raad iedereen die journalist wil worden aan om te starten bij een studentenblad.”

Je thesis ging ook al over BV's. Zo was de stap naar *Story* vlug gezet...

“Wie *Story* niet leest, denkt dat er alleen roddels in staan. Maar inhoudelijk gaat dat blad echt wel breder. Na zes maanden kon ik voor *Story* al de premier interviewen. Bij *De Standaard* was me dat de eerste drie jaar niet gelukt. En ook al gingen mijn interviews niet over de harde hete hangijzers, ze waren toch interessant. Iedereen moet in dit land gaan stemmen, maar veel mensen volgen de politiek niet. Als wij Maggie De Block interviewden, en het *en passant* ook hadden over migratiepolitiek, dan was dat ongeveer het enige wat sommige lezers van *Story* over dat thema vernamen. Daar kijkt men ten onrechte op neer. Als je bij

Story aan goede journalistiek doet, lever je echt wel nuttig werk. Marleen Temmerman bijvoorbeeld gaf ons graag interviews. Als je in de vakbladen of in de klassieke media iets gaat verkondigen over vrouwenrechten en gynaecologie, dan spreek je mensen aan die al goed geïnformeerd zijn. In *Story* kon Temmerman haar verhaal kwijt aan een nieuw publiek.”

Ook de voyeuristische roddelpers dient met andere woorden het algemeen belang?

“Dat ‘algemeen belang’ blijft een rekbaar begrip natuurlijk. Je dient het algemeen belang als je relevante verhalen opdiept en die aan een breed publiek bekend maakt, om zo de maatschappij vooruit te helpen of op zijn minst de lezers te informeren. En voyeuristisch, *pfff*, wie bladen als *Story* uitnodigt op zijn huwelijk, of zich zelfs laat betalen om dat in de *boekskes* te zetten, moet ook niet verbaasd zijn als *Story* later ook over zijn scheiding schrijft. Dan staat de deur open, hè.”

Je hebt intussen her en der ook al bakken kritiek over je heen gekregen.

“Ik ging vaak in debat met die critici, om uit te leggen hoe *Story* werkte, en dat we ons wel aan afspraken en journalistieke deontologie hielden. Toch vinden veel mensen dat wij

‘Op Tomorrowland wilden mensen een selfie met mij, niet op mijn gezicht slaan.’

(foto MM)

niet aan journalistiek deden, en daar liep de discussie dan op vast. Maar de kritiek komt ook altijd van hetzelfde, zeer kleine clubje 'collega's'. Gewone mensen storen zich niet zo aan ons, integendeel. In Aalst vinden ze het zelfs *de max* dat een stadsgenoot hoofdredacteur is van *Story of Flair*. Op Tomorrowland wilden mensen een selfie met mij nemen, niet op mijn gezicht slaan."

Hoe omschrijf je de journalistiek die *Flair* brengt?

"Wij werken net als alle andere journalisten. Of je nu over quinoa of de taxshift schrijft, het moet op dezelfde correcte manier gebeuren. Het moet ook goed geschreven zijn. Je mag je publiek nooit onderschatten. Maar dat is nog altijd iets anders dan woorden gebruiken die niemand verstaat of vijftientig woorden gebruiken als zeven volstaan. Wij schrijven toegankelijk, maar niet debiel."

Weet een jonge mannelijke hoofdredacteur eigenlijk wel wat vrouwen willen?

"Mijn opdracht hier is het werk zo goed mogelijk organiseren. Dat betekent ook nadenken over de *content*, alle de inhoud – we zitten hier in een Fins bedrijf met Engels als voertaal, vandaar dat die woorden in mijn kop sluipen (*lacht*). Maar die inhoud is dus gericht op vrouwen tussen 18 en 35 jaar, die zowel privé als professioneel nog voor levenskeuzes staan en met veel cruciale vragen zitten. Aan ons om die lezeressen in het bos van mogelijkheden de bomen te laten zien. Ik heb me de afgelopen maanden ook op *Flair online* toegelegd. Dat potentieel is hier te lang verwaarloosd. Op drie maanden tijd zijn we nu van 550.000 naar 2.100.000 unieke bezoekers per maand gestegen."

Stoppen jullie de inhoud straks ook achter een betaalmuur?

"Nee, dat model werkt niet voor een breedpublieksmedium als *Flair*. In ons segment zijn de mensen gewoon om alles gratis te lezen, en helaas hebben we dat ook zelf in de hand gewerkt. Daarom zullen we onze sites koppelen aan e-commerce. Op die manier willen we onze berichtgeving gratis houden. Kranten en magazines hebben ook altijd al boeken, cd's en tickets verkocht, dus een schande is dat niet. Bovendien vallen op die manier echt wel inkomsten te genereren, want mensen zijn het online kopen intussen wél gewend. Met dat geld kunnen we journalisten behoorlijk betalen."

Intussen verloor *Flair* vorig jaar weer ruim 5 procent van haar lezers.

"Van haar *kopers*. De consumptie van journalistiek op papier is gedaald door de overdaad aan gratis informatie, en ook omdat mensen zoveel andere dingen kunnen doen in hun vrije tijd. Je moet steeds harder zoeken hoe je je nog kunt onderscheiden in de print. Bovendien daalt de instroom van 18-jarigen. Zij roken ook minder, spelen Lotto en lezen online, en komen dus niet meer in krantenwinkels – die op die manier zelf verdwijnen. En dus zien jongeren de *Flair* niet meer liggen. Daarom zitten we op YouTube. Veel jongeren gebruiken YouTube als ingang tot het internet. Als we daar niet zijn, bestaan we in hun leefwereld niet. Digitaal hebben we nog nooit zoveel jonge vrouwen bereikt als vandaag. Vandaar – en nu klink ik vast als een marktkramer – dat adverteerders momenteel nergens beter kunnen zitten dan bij ons."

Die adverteerders plaatsen ook steeds vaker publireportages en *native advertising*.

"Er moet een helder onderscheid zijn tussen publireportages en onafhankelijke journalistiek. Dat moet duidelijk vermeld staan."

Een beroepsjournalist die hierin meegaat, riskeert wel zijn erkenning.

"De criteria die de Erkenningscommissie hanteert zijn te stringent. Een journalist die een tekst schrijft voor de reclamefolder van een kapster en dat factureert, dreigt zijn perskaart te verliezen! Sorry, dat is *bullshit*. Journalisten moeten natuurlijk ethisch werken. Je kunt niet én de bedrijfscommunicatie voor Electrabel doen én voor het nieuws berichten over de energiemarkt in België. Maar laten we dat dan pragmatisch en geval per geval bekijken."

Heb je eigenlijk nog politieke aspiraties?

"Ik ben niet politiek geaffilieerd, en ik heb geen brandende politieke ambitie. Als ik die zou hebben, dan was ik tien jaar geleden in de politiek gestapt, toen kamerlid Peter Leyman

me vroeg om zijn parlementaire medewerker te worden. Dat was nota bene op dezelfde dag dat ik bij *Story* begon. *Chance* dat ik geweigerd heb, want die mens is zes maanden later gillend uit het parlement weggelopen. Maar ik doe niet mee aan de hype om politici een bende zakkenvullende idioten te noemen. Ik vind trouwens ook niet dat journalisten moeten

roepen dat ze socialist of Vlaams nationalist zijn, zeker niet als ze over politiek berichten. Elke journalist zal dan wel een politieke kleur hebben, maar hij moet die voor zich houden en zijn werk daardoor niet laten beïnvloeden."

Je bent pas vader geworden, hoe combineer jij nu werk en gezin?

"Als hoofdredacteur van *Flair* kan ik die vraag alleen maar aanmoedigen! (*lacht*) Momenteel is mijn vrouw, ook een journaliste, met zwangerschapsverlof. Tijdens de week neemt zij dus de huishoudelijke taken op zich. In het weekend doe ik dat ook, een wasmachine *insteken* of de boodschappen doen is voor mij geen punt. En mijn vrouw zou het niet pikken als ik 's avonds zou thuiskomen en zeggen: wat schaft de pot vandaag? Maar we vragen ons wel af wat er gaat gebeuren als zij weer voltijs aan de slag moet. De crèche sluit om 18 uur, en dat halen wij geen van beiden. Onze maatschappij is niet afgestemd op tweeverdieners die voltijs werken en kinderen hebben. Het systeem van dienstencheques moet dringend uitgebreid worden naar kinderopvang."

Hoe zie je de toekomst van de journalistiek?

"Door de crisis in de media is er alleen nog plaats voor de beste journalisten. Als ik hier over de opleidingen journalistiek begin, krijg ik weer een hoop kwaai reacties. Maar ik heb al wat zien passeren: een stagiaire die niet durft bellen voor een telefonisch interview, een andere die niet kan schrijven, en dat geraakt allemaal wel door drie jaren journalistieke studie, hè. Er zijn gewoon veel te veel opleidingen journalistiek. Maar nee, ik ben niet megapessimistisch over de toekomst van de journalistiek. We moeten wel dringend gaan nadenken over het behoud van onze sector."

'Je mag je publiek nooit onderschatten. Wij schrijven toegankelijk, maar niet debiel.'

Beslissing over de klacht van Ludo Vanoppen tegen *Het Belang van Limburg*

Met een brief van 22 december 2014 dient de heer Ludo Vanoppen een klacht in tegen *Het Belang van Limburg*. Aanleiding zijn vier artikels in *Het Belang van Limburg* van 19 november 2014 onder de titels 'Houthalen-Helchteren. Ondervoorzitter OCMW onder vuur', 'Klachten over bouwwerken zonder vergunning en belangenvermenging', 'Ondervoorzitter OCMW Houthalen verhuurt panden voor massagesalons' en 'OCMW-ondervoorzitter Ludo Vanoppen (CD&V): "Politieke wraakactie"'. (...)

DE FEITEN

De artikels gaan over Ludo Vanoppen, advocaat en ondervoorzitter van het OCMW in Houthalen-Helchteren. De krant schrijft dat het parket een onderzoek voert naar Vanoppen omdat hij een pand verbouwd zou hebben zonder bouwvergunning, en dat hij twee panden verhuurt aan Thaise massagesalons, wat voor opschudding zorgt in de buurt en het gemeentebestuur. Vanoppen heeft zich ook moeten verantwoorden voor de deontologische commissie van de gemeente wegens vermeende belangenvermenging, omdat hij tegelijk ondervoorzitter is van het sociaal verhuurkantoor van de gemeente, zelf appartementen verhuurt, en optreedt als advocaat van cliënten van het OCMW waarvan hij ondervoorzitter is. Op de uitspraak van de commissie is het voorlopig nog wachten, besluit de krant. Vanoppen geeft in de krant de bouwovertrading toe, maar zegt dat dat niets te maken heeft met zijn ondervoorzitterschap van het OCMW. Ook de verhuur van panden aan Thaise massagesalons staat los van zijn OCMW-mandaat, reageert hij.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager zegt dat de krant verschillende zaken op een hoop gooit om er een groot verhaal van te maken. Hij vindt het overdreven om dat over drie pagina's uit te smeren, terwijl hij geen publiek figuur is en niet bekend is. Klager bekleedt een publiek mandaat, maar ziet zichzelf niet als politicus. De discussie over de bouwovertrading gaat over een ordinaire burenrucie, maar dat vermeldt de krant niet. De klacht over de overtrading en de aanvraag tot regularisering waren op het moment van het artikel ook al twee maanden oud, en dus oud nieuws.

Het feit dat hij voor de deontologische commissie van de gemeente moest verschijnen, komt volgens klager door een afrekening van politieke tegenstanders in de gemeenteraad en het schepencollege. Klager wijst erop dat de commissie hem ruim een maand voor publicatie van het artikel vrijspak, terwijl de krant schrijft dat er nog geen uitspraak was. De journalist heeft de voorzitter van de deontologische commissie niet gecontacteerd en hij heeft onvoldoende onderzoek gedaan. Hij heeft zich laten gebruiken door politieke tegenstanders van klager.

Klager zegt ook dat hij al vier jaar een ander pand verhuurt aan een Thais massagesalon en dat er daarover tot 2014 nooit klachten waren. Het huurcontract werd getekend toen hij nog geen ondervoorzitter van het OCMW was, en hij kan dat nu moeilijk verbreken omdat hij een nieuwe functie bekleedt.

De journalist heeft klager gebeld voor een reactie, maar heeft zijn bedoelingen onvoldoende duidelijk gemaakt. Had hij dat

wel gedaan, dan had klager uitgebreider gereageerd.

Het Belang van Limburg vindt dat klager het recht heeft om te zeggen dat de bouwovertrading en de verhuring van panden aan massagesalons niets te maken hebben met zijn publieke functie, maar andere mandatarissen hebben het recht om daar vragen bij te stellen, en de pers heeft het recht om daarover te schrijven. Een bouwovertrading door een politiek mandataris is relevant. Klager betwist de overtrading niet, en er waren veertien gegronde bezwaren van buurtbewoners tegen de overtrading, net zoals er klachten waren over de massagesalons.

De krant wijst er ook op dat klager zich wel degelijk heeft moeten verantwoorden voor de deontologische commissie van de gemeente wegens belangenvermenging. Op aangeven van de burgemeester heeft de journalist daarover de voorzitter van de commissie gecontacteerd, maar kon hem niet bereiken. Er was ook nog geen formeel of publiek verslag van de zitting. Op basis van uitspraken van het gemeenteraadslid dat de klacht indiende, schreef de journalist dat het nog wachten was op de uitspraak.

Dat een aantal feiten twee maanden oud waren op het moment van publicatie, doet volgens de krant niet ter zake. Het verhaal was nieuws nadat verschillende kwesties opnieuw werden aangekaart in het gemeentebestuur.

De journalist heeft klager gecontacteerd voor een reactie. Die reactie is opgenomen in een apart kader, waarmee het recht op wederhoor gerespecteerd is, zegt de krant.

De krant spreekt ten slotte tegen dat de journalist zich heeft laten meeslepen door politieke tegenstanders van klager. Dat een van die tegenstanders ooit in een totaal andere context in de krant stond, betekent geenszins dat er ongeoorloofde beïnvloeding was van journalist.

BESLISSING

De inhoud van het artikel over een politiek mandataris wiens optreden op verschillende vlakken ter discussie staat bij buurtbewoners en in het gemeentebestuur, en tegen wie in verschillende dossiers klacht is ingediend, is maatschappelijk relevant. Dat sommige feiten enkele maanden oud zijn, doet daar niets aan af, zeker niet wanneer er opnieuw politieke of maatschappelijke discussie over ontstaat.

Het artikel geeft de feiten en getuigenissen waarheidsgetrouw weer. Dat geldt, rekening houdend met de informatie die op het moment van publicatie beschikbaar was, ook voor de passage over de uitspraak van de deontologische commissie van de gemeente.

De Raad ziet geen redenen om te twijfelen aan het onafhankelijke optreden van de journalist. Het is niet omdat er politieke afrekeningen zouden zijn, zoals klager beweert, dat de journalist daarin is mee gestapt.

Ten slotte heeft de krant klager loyaal wederhoor gegeven en dat ook zo gepubliceerd.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 15 oktober 2015

De Raad voor de Journalistiek formuleerde een gelijklopende uitspraak over een klacht van de heer Ludo Vanoppen tegen *Het Nieuwsblad*.

Beslissing over de klacht van Sitki Mola tegen *HLN.be*

Met een mail van 16 maart 2015 dient de heer Sitki Mola een klacht in tegen *HLN.be*. Aanleiding is een button op de homepagina van *HLN.be* van 13 maart 2015 met de tekst *'Turkse supporters rijden in op Clubfans bij rellen na match'*. (...)

DE FEITEN

De button op de homepagina met de tekst *'Turkse supporters rijden in op Clubfans bij rellen na match'* verwijst naar een artikel op *HLN.be* over Turkse supporters in Brugge in de aanloop van de voetbalwedstrijd Club Brugge – Besiktas in de Europa League, met als titel *'Incidenten aan stadion ontsieren match'*. Het artikel beschrijft hoe de middag met de Turkse supporters gemoedelijk begint, hoe de politie in de vooravond moet ingrijpen en relletjes kan voorkomen, hoe de politie later op de avond supporters die het stadion binnen willen zonder ticket moet terugdrijven, en hoe na de wedstrijd Brugse supporters Turkse supporters lastig vallen, waarop een Turkse bestuurder met zijn auto inrijdt op een groep Brugse supporters. Daarover komt ook de korpschef van de politie aan het woord, die zich kritisch uitlaat over de Brugse supporters en zegt dat de Turkse chauffeur waarschijnlijk uit paniek het gaspedaal heeft ingedruwd.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klager vindt dat de button de inhoud van het achterliggende artikel niet volledig weergeeft. De krant kon volgens klager een andere, meer overkoepelende en meer formele tekst op de button plaatsen. De button heeft het alleen over de Turkse supporters, terwijl volgens klager de korpschef van de Brugse politie zelf aangaf dat veel Brugse supporters hardhandig optraden en zich racistisch gedroegen. Hij verwijst daarvoor naar het citaat van de korpschef waarin die zegt dat de Brugse harde kern Turkse wagens lastig viel en dat hij met de burgemeester zou praten over het gedrag van de Brugse supporters. Klager vraagt zich af waarom de button niet vermeldt dat de bestuurder van de wagen uit paniek het gaspedaal indruwde en inreed op de supporters, zoals ook in het artikel staat. Klager vindt dat de button een negatieve gevoelswaarde heeft en de Turkse supporters van Besiktas in een slecht daglicht plaatst. Hij noemt de button een truc om de lezers te misleiden. Veel lezers lezen niet verder dan de button, en die versterkt het verkeerde beeld van de Islam en de allochtone gemeenschap, besluit klager.

HLN.be noemt het artikel een evenwichtig en nauwkeurig relaas van de loop der gebeurtenissen, en zegt dat de button verwijst naar de jongste gebeurtenis met de grootste maatschappelijke impact.

Het is eigen aan online journalistiek om gebeurtenissen continu op te volgen en artikels, titels en buttons geregeld

te updaten. Zoals steeds vat een titel of button een artikel kort en kernachtig samen, en moeten button, boventitel, titel en quotes als één geheel gelezen worden. Online komt daar de specifieke functie van buttons bij. Wanneer een artikel geregeld geüpdatet wordt, gebeurt dat ook met de titel en de button. De button verwijst zo altijd naar de jongste feiten met de grootste impact en houdt op die manier de aandacht van de lezer gaande.

Op een bepaald moment was de aanrijding het jongste feit met de grootste impact. Op dat moment is de button in die zin aangepast. Dit is een schoolvoorbeeld van geüpdate webjournalistiek. Van effectbejag, zoals klager beweert, is geen sprake. Andere websites kozen voor gelijkaardige buttons of titels op het ogenblik van het incident met de aanrijding. Het zou volgens de krant ook niet correct geweest zijn om de paniek van de bestuurder in de button te vermelden. Dat zou de woorden van de korpschef verdraaid hebben, aangezien die zei dat de bestuurder *waarschijnlijk* uit paniek het gaspedaal indruwde. Dat als een feit vermelden zou niet correct

geweest zijn. Getuige overigens de andere versies van het incident daags nadien en de verklaring van de korpschef een week later.

De krant spreekt ook tegen dat de button de Turkse gemeenschap stigmatiseert. Stigmatisering betekent kwaadwillig ruchtbaarheid geven aan iets. Dat is niet het geval, en nergens spreekt de button over de Turkse gemeenschap als etnie. Het gaat alleen over Turkse supporters.

BESLISSING

HLN.be heeft de button en het artikel over het gedrag van de supporters en de incidenten geregeld geüpdatet, wat eigen is aan online journalistiek. Een button of teaser kan de aandacht van de lezer trekken op de gebeurtenissen die op een bepaald moment het meest recent en meest relevant zijn. Samen met updates van het achterliggende artikel kan hij geregeld wijzigen, en net als een titel

kan hij kort en kernachtig geformuleerd zijn. Op een bepaald moment heeft *HLN.be* zo de aandacht gevestigd op de aanrijding van Brugse supporters door een Turkse bestuurder, met een update van het artikel aan de hand van de informatie die op dat moment beschikbaar was, wat strookt met het principe van waarheidsgetrouwe berichtgeving.

De button is niet stereotyperend of stigmatiserend ten aanzien van de Turkse of allochtone gemeenschap. Hij spreekt over Turkse supporters en verwijst naar het specifieke incident met de aanrijding, zonder met de vinger te wijzen of te beschuldigen.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 15 oktober 2015

(foto Jasper Jacobs /Belgalmage)

Beslissing over de klacht van X tegen *Het Nieuwsblad*

Met twee mails van 23 en 24 april 2015 dient mevrouw X een klacht in tegen *Het Nieuwsblad*. Aanleiding is een artikel in *Het Nieuwsblad* van 22 april 2015 onder de titel 'Man steekt dronken echtgenote'. De heer Toon Van den Meijdenberg, redactiemanager bij Mediahuis, antwoordt met een brief van 30 juni 2015, waarop X repliceert met twee mails van 1 juli 2015.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 7 september 2015. Mevrouw X was op de hoorzitting aanwezig, en ook meester Ann Devroe namens *Het Nieuwsblad*.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een rechtszaak over partnergeweld, waarbij een man terechtstaat voor geweld op zijn vrouw. De journalist schrijft over de haat-liefde-relatie tussen beide partners, over de steekwonden waarvoor de man zich moet verantwoorden, over het drankgebruik van de vrouw en hoe ze dronken een deel van de inboedel kort en klein sloeg.

Verder citeert het artikel de advocaat van de man, die de schuld bij de politie legt. Omdat de politie weigerde in te gaan op de vraag van de man om de vrouw te colloqueren, stak de man zijn vrouw met een mes. Het artikel laat ook de korpchef aan het woord, die zegt dat er de afgelopen jaren verschillende tussenkomsten waren bij het echtpaar, en dat er geen reden was voor een gedwongen opname. Daags nadien werd de vrouw volgens het artikel opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster noemt het artikel fout en leugenachtig, en vraagt zich af waarom de journalist gegevens over haar privéleven uitsmeert in de krant. Ze vraagt zich ook af waar de journalist bepaalde dingen vandaan haalt, bijvoorbeeld over de haat-liefde-relatie tussen haar en haar man, over het kort en klein slaan van de inboedel, over de politie die de weg naar hun woning goed kent en over de steekwonden. Het was slechts een klein prikje. Een sereen verslag had even goed gekund, vindt klaagster.

Klaagster geeft toe dat de rechtszitting openbaar verliep, maar dat geeft de krant nog niet het recht om te schrijven over haar privéleven, ook al kwam dat tijdens de zitting ter sprake. De advocaat van haar man heeft een aantal dingen over haar aangedikt om zijn cliënt vrij te pleiten, en die versie heeft de journalist overgenomen zonder de ware toedracht van de feiten te checken.

Klaagster vindt ook dat de krant haar voornaam en de eerste letter van haar familienaam, samen met de voornaam en de eerste letter van de familienaam van haar man en hun woonplaats, niet had mogen noemen. Daardoor is zij als slachtoffer perfect herkenbaar, precies omdat het gaat over partnergeweld en beide partners worden genoemd.

De krant heeft onvoldoende nagedacht over de gevolgen die de berichtgeving voor haar kon hebben en gehad heeft, zegt klaagster.

Het Nieuwsblad zegt dat de journalist het verloop van de rechtszitting en daar aangehaalde feiten correct en evenwichtig heeft weergegeven. De informatie is genoteerd

tijdens de openbare behandeling van de zaak.

De krant wijst er ook op dat een verslag over partnergeweld, dat leidt tot een contactverbod en een correctionele vervolging van de dader, maatschappelijk relevant is. Bovendien werd net in de periode dat het artikel verscheen, beslist om partnergeweld niet langer prioritair te vervolgen. Die context verhoogde de maatschappelijke relevantie nog. En ook het feit dat de man de politie belde, maar dat die niets deed, is maatschappelijk relevant en rechtvaardigt de berichtgeving. Wat het noemen van de voornaam en de eerste letter van de familienaam van het slachtoffer en de dader betreft, vraagt de krant zich af wie eigenlijk slachtoffer en wie dader is. De man belde vijf keer naar de politie, en in zijn zoektocht naar hulp dreigde hij tijdens een van die gesprekken met een mes, en zo werd hij plots de dader. Klaagster noemt overigens zichzelf de echte dader die door haar dronkenschap aan de basis lag van het incident. Zij moet zich dan ook verantwoorden, vindt de krant. Bovendien zal de omgeving van klaagster ook zonder de verslaggeving in de krant wel geweten hebben dat ze werd opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, dat er een contactverbod was en dat de man zich moest verantwoorden voor de correctionele rechtbank.

BESLISSING

Maatschappelijke relevantie

Partnergeweld en een publieke rechtszitting over partnergeweld, waarbij bovendien het optreden van de politie ter discussie staat, zijn maatschappelijk relevant, en het is gerechtvaardigd om erover te berichten.

Waarheidsgetrouwe berichtgeving

Het artikel geeft het verloop van de rechtszitting, met verwijzingen naar de feiten en het optreden van de politie, correct weer. Dat de advocaat bepaalde feiten zou hebben aangedikt, zoals klaagster beweert, is de verantwoordelijkheid van de advocaat en niet van de journalist.

Respect voor het privéleven

Het Nieuwsblad kan onvoldoende motiveren waarom het de voornaam, de eerste letter van de familienaam en de woonplaats van klaagster publiceert, te meer omdat door de publicatie van dezelfde gegevens over haar man de kans op herkenbaarheid, ook in een ruimere omgeving, groot is. Bovendien was klaagster geen betrokken partij in de rechtszaak en stelde ze zich geen burgerlijke partij. De berichtgeving strookt niet met de richtlijn bij artikel 23 van de code over identificatie in een gerechtelijke context, die bepaalt: 'De voornaam, de eerste letter van de familienaam, de leeftijd en de woonplaats van het slachtoffer kunnen eventueel worden vermeld. Of deze gegevens worden vermeld, en de mate waarin, moet afhangen van de ernst van de feiten en van het maatschappelijk belang om erover te berichten. De redactie moet haar beslissing kunnen motiveren.'

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

de klacht is gegrond in haar derde onderdeel over de identificatie van klaagster.

Brussel, 15 oktober 2015

Beslissing over de klacht van X tegen *Het Laatste Nieuws*

Met twee mails van 23 en 24 april 2015 dient mevrouw X een klacht in tegen *Het Laatste Nieuws*. Aanleiding is een artikel in *Het Laatste Nieuws* van 22 april 2015 onder de titel *'Wanhopige man verwondt vrouw. Beklaagde kreeg geen hulp van politie voor opname echtgenote'*. De heer Geert Van Hecke, stafmedewerker journalistieke deontologie bij De Persgroep, antwoordt met een brief van 7 mei 2015, waarop X repliceert met twee mails van 15 mei 2015.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 7 september 2015. Mevrouw X was op de hoorzitting aanwezig, en ook Geert Van Hecke.

DE FEITEN

Het artikel gaat over een rechtszaak over partnergeweld, waarbij een man terechtstaat voor geweld op zijn vrouw. Op basis van het pleidooi van de advocaat van de man schrijft de journalist over de relationele crisis tussen beide partners, over de steekpartij waarvoor de man zich moet verantwoorden, en over de alcoholverslaving en persoonlijkheidsstoornis van de vrouw.

Verder gaat het artikel in op het optreden van de politie. Volgens de advocaat belt de man verschillende keren naar de politie met de vraag om zijn echtgenote op te halen en te laten colloqueren, maar wordt zijn vraag afgewimpeld. Pas als de man dreigt om zijn vrouw iets aan te doen, komt de politie ter plaatse.

Ook de politie komt aan het woord. Die wil niet ingaan op de concrete feiten, maar wel op de algemene richtlijnen in verband met collocatie.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klaagster noemt het artikel fout en leugenachtig, en vraagt zich af waarom de journalist haar privéleven en gegevens uit haar medisch dossier uitsmeert in de krant. Dat schendt haar privéleven en is niet maatschappelijk relevant. Een sereen verslag had even goed gekund.

Klaagster geeft toe dat de rechtszitting openbaar verliep, maar dat geeft de krant nog niet het recht om te schrijven over haar medisch dossier, ook al kwam dat tijdens de rechtszitting ter sprake. De advocaat van haar man heeft een aantal dingen over haar aangedikt om zijn cliënt vrij te pleiten, en die versie heeft de journalist overgenomen zonder de ware toedracht van de feiten te checken.

Klaagster vindt ook dat de krant de voornaam en de eerste

letter van de familienaam van haar man, samen met hun woonplaats, niet had mogen noemen. Daardoor is ook zij als slachtoffer herkenbaar.

De krant heeft onvoldoende nagedacht over de gevolgen die de berichtgeving voor haar kon hebben en gehad heeft, zegt klaagster.

Het Laatste Nieuws zegt dat de journalist het verloop van de rechtszitting en daar aangehaalde feiten correct en evenwichtig heeft weergegeven op basis van de pleidooien van de advocaat van de dader.

De krant wijst er ook op dat een rechtszaak over partnergeweld maatschappelijk relevant is, te meer omdat in deze zaak het optreden van de politie ter discussie stond. De niet beantwoorde vraag van de man naar bijstand van de politie speelt een bepalende rol in het artikel. Ook over de ernst van de feiten bestaat er geen discussie, getuige de kwalificatie en de door het openbaar ministerie geëiste gevangenisstraf. De rechtszitting was publiek, en binnen dat kader is de journalist omzichtig omgegaan met de persoonsgegevens van beide partners. Hij heeft de code van de Raad voor de Journalistiek correct gevolgd met betrekking tot het noemen van de voornaam, de eerste letter van de familienaam en de woonplaats van de dader. De vrouw is als slachtoffer op geen enkele wijze geïdentificeerd in het artikel.

BESLISSING

Een publieke rechtszitting over partnergeweld, waarbij bovendien het optreden van de politie ter discussie staat, is maatschappelijk relevant, en het is gerechtvaardigd om erover te berichten. Het artikel geeft het verloop van de rechtszitting, met verwijzingen naar de feiten en het optreden van de politie, correct weer. Dat de advocaat bepaalde feiten zou hebben aangedikt, zoals klaagster beweert, is de verantwoordelijkheid van de advocaat en niet van de journalist. Ten slotte is het privéleven van het slachtoffer niet geschonden is, aangezien het slachtoffer in het artikel niet geïdentificeerd wordt.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel: de klacht is ongegrond.

Brussel, 15 oktober 2015

Mens achter het nieuws

De NIEUWS-VEELVRAAT in Boudewijn VAN SPILBEECK (VTM)

Jan Backx

Ooit was Boudewijn Van Spilbeeck (56) flink op weg om architect te worden. Hij staat graag op een toneelpodium en vond daar ook de moeder van zijn ondertussen afgestudeerde kinderen. Eens kreeg onze confrater, die zich dikke vriend van astronaut Frank De Winne mag noemen, telefoon van de commandant van de Space Shuttle, toen die zich van knopje vergiste. "Ik ben een nieuws-veelvraat", zo omschrijft Van Spilbeeck zichzelf. En dat is niet gelogen.

Wie Boudewijn even *googlet*, vliegen de interessegebieden om de oren: Europa, de NAVO, transatlantische- en oost-west-relaties, Afrika, defensie, lucht- en ruimtevaart, sterrenkunde, mobiliteit, techniek en wetenschap. Oef! Hebben we met een wat ambtelijke techneut te maken, misschien? Allerm minst, want deze bolleboos is ook een melomaan: bezit thuis dik duizend overwegend klassieke muziek-cd's, en trekt met zoon en dochter wat graag naar optredens van Patti Smith of Madonna. Boudewijn doet ook dingen die je doorgaans alleen in de cinema ziet: aan een kabel vanuit een helikopter neerdalen op een schip, de stuurknuppel hanteren van een C130 (zij het onder toezicht), meevliegen met een AWACS, én gewichtloze kunstjes doen tijdens paraboolvluchten. Nog één James Bond-droom koestert hij: ooit mogen meevliegen met een F16.

Boudewijn Van Spilbeeck groeide op in een Antwerps burgerlijk milieu, zo vertelt hijzelf. "Mijn opa langs moederszijde kwam uit Bastogne. Tweetaligheid kreeg ik dan ook met de papepel toegediend. Mijn vader werkte voor een bouwonderneming die veel sociale woningen optrok. Als jongetje dacht ik inzake toekomst aan twee dingen: tekenen of schrijven. Het leren ging goed: Latijn-wiskunde. Intussen tekende ik en maakte aquarellen, inclusief naaktstudies. En ik koos voor architectuurstudies aan het Gentse Sint-Lucas."

Ook toneelspele trok hem aan. "Dat zou mij later als journalist beschermen tegen plankenkoorts." In zijn studententijd waagde zijn amateurgezelschapje zich aan Tartuffe, van Molière. "Ivonne Lex kwam regisseren. En ik viel voor de vertolkster van de vrouwelijke hoofdrol. Ze is mijn echtgenote geworden."

Na zijn kandidaturen gooide hij het roer plots resoluut om. Dàg architectuur, welkom Romaanse. "Die studies in Antwerpen

verliepen op wiertjes, en even dacht ik zelfs aan een academische loopbaan. Dat veranderde toen de toenmalige BRT op zoek bleek naar verse mankracht. De Wereldomroep zette, naast Engels en Spaans, twee nieuwe pijlen op de boog: Frans en Duits. Het was de tijd van Flanders Technology, 1986-'87. Ik werd de enige Vlaming op die redactie. Maar na een paar jaartjes hield ik het voor bekeken. Ik ging links en rechts solliciteren: *De Standaard*, *Le Soir*, Belga..."

Het werd uiteindelijk VTM. "Mijn goede vriend Louis Van Dievel motiveerde me om mijn kans te wagen bij die splinternieuwe zender. Jan Schodts nam me aan, in 1989 was dat. Amper toegetreten tot de buitenlandredactie, geraakte

de wereldgeschiedenis in een stroomversnelling. De Berlijnse muur viel, de Roemeense revolutie brak uit – met het doodschieten van VTM-reporter Danny Huwé –, de Golfoorlog ook, er waren de slachtingen in Somalië en Rwanda. Twintig jaar na het drama van Danny legde ik in Boekarest een krans voor hem neer in de sneeuw. En ik dacht opnieuw aan hem onlangs in Oekraïne, toen onze auto werd beschoten, drie dagen na het neerhalen van MH17."

De kogels floten Boudewijn niet altijd om de oren. Soms voelt hij zich zelfs niet te beroerd om eens een zwerige mode-reportage in te blikken. "Dat zijn leuke tussendoortjes, toch? Maar ik sprak voor VTM ook met allerlei cultuurkleppers, zoals de zangers Plácido Domingo en José Carreras, dirigent Georg Solti en cellist Rostropovitsj.

Verder mocht ik Kofi Annan, Helmut Kohl en zelfs Fidel Castro aan de tand voelen."

Fidel Castro... Boudewijn vertelt: "In 1999 vierde hij 40 jaar Cubaanse revolutie. VTM bestond net tien jaar. Ik reisde met toenmalig minister van Buitenlandse Zaken Erik Derycke naar Cuba. VTM-hoofdredacteur was toen Klaus Van Isacker, en hij droomde in Vilvoorde van een Castro-woordje voor onze kijkers. En zie, het lukte. Tijdens de persconferentie in Havana viel er plots een stilte. Ik haalde mijn beste Spaans boven: of Fidel geen boodschap had over de toch wel merkwaardige dubbele verjaardag. Het zweet staat dan wel even in je journalistieke handen. Maar Castro bromde: *'Tja, 10 jaar is nog geen 40, hè'*. En dan, de ogen plots vol vuur: *'Maar laat jullie in Vlaanderen vooral niet inpakken door de Amerikanen!'*"

Onder embargo

Guido Roelants is weg bij *Gazet van Antwerpen*, waar hij dertig jaar heeft gewerkt. Guido leidde lange tijd de sportredactie van *GvA*, en op het eind ook die van alle Mediahuiskranten. Geruime tijd zetelde hij ook in de raad van bestuur van de *VVJ* en in die van de *JAM* (Journalisten Auteursrechten Maatschappij).

De nieuwe chef sport bij Mediahuis is **Henk Hillewaere**.

Bij *Het Laatste Nieuws* is chef eindredactie **Edwin Ceulebroeck** na twintig jaar hard labeur plots naar huis gestuurd. Hij kreeg nog net de tijd om 'uit te loggen'. Zijn toekomst is onduidelijk.

Edwin ruimt zo plaats voor **Margot Moeseke**, die onlangs als co-hoofdredacteur opzij werd geschoven.

Ook **Piet De Loof** is intussen weg bij *HLN*. Hij hoorde na 16 jaar bij de ancients op de eindredactie. Piet werkt voortaan freelance. Hij helpt onder meer de nieuwsredactie van *Kerknet* uitbouwen, de portaal-site van de kerk in Vlaanderen. Die wordt eind dit jaar helemaal vernieuwd.

Nog vertrokken bij *HLN*: jong talent **Lise Smout**. Zij wordt adjunct-chef nieuws bij *Het Nieuwsblad*.

Dirk Coosemans, een ander talent dat Kobbegem vaarwel zei, maakte intussen eveneens de overstap naar *Het Nieuwsblad*.

Glynis Procureur heeft *Het Nieuwsblad* na vier jaar dan weer verlaten. Zij verhuisde naar Londen, waar ze als freelance journaliste wel voor onder meer *Het Nieuwsblad* blijft werken.

Professor **Dirk Voorhoof**, gezaghebbende stem inzake mediarecht, stopt met lesgeven aan de Universiteit Gent. Hij vestigt zich in Kopenhagen, waar hij sinds enkele jaren ook een leerstoel innam.

Mediajurist Voorhoof zal de Belgische, Vlaamse en Europese mediasector wel aandachtig blijven volgen en erover publiceren. Zo blijft hij voor mediaprofessionals de onmisbare wetenschappelijke **informatiebron** die hij altijd al is geweest.

De burgemeester van Anderlecht, **Eric Tomas** (PS), ging wel heel ver om de 'openbare orde' te handhaven tijdens het islamitische offerfeest eind september. Hij verbood in een besluit elke beeldopname van rituele schapenslachten in het slachthuis van Anderlecht.

De **AVBB** stuurde een protestbrief naar de burgemeester, om hem te herinneren aan de persvrijheid en de betekenis van een officiële perskaart.

Met veel moeite hebben ook de journalisten van de Belgisch-Turkse nieuwsmidia **Zaman** en **Cihan** accreditaties gekregen voor het staatsbezoek dat de Turkse president **Erdogan** bracht aan België. Aanvankelijk stonden ze op de lijst van Turkse media die het evenement wilden volgen – lijst die door de Turkse autoriteiten werd gecontroleerd – en zo vlogen Zaman en Cihan eraf. Voor Erdogan & Co. zijn de betrokken redacties hem nu eenmaal iets te weinig goedgegend.

Na tussenkomst van de **VVJ** bij de bevoegde Belgische instanties kwamen de vier betrokken journalisten op de 'Belgische' lijst terecht. Zo kwamen hun accreditaties nog net op tijd in orde om Erdogans staatsbezoek deftig te kunnen verslaan.

Wie meer wil vernemen over de voorbije 15 jaar politieke geschiedenis van België, beschikt nu al over een vrij definitieve kroniek. Het is het boek *De wissel van de macht*, van VRT-radioreporter (en oud-VVJ-voorzitter) **Marc Van de Looverbosch**.

Het boek biedt een uiterst informatieve, strak onafhankelijke en bijzondere leesbare kroniek van de Belgische en Vlaamse Wetstraat in de periode 1999-2014. Van de dioxinecrisis, die de (toen nog) CVP in de oppositie bracht, tot en met de Antwerpse, Vlaamse en Belgische machtsgreep van N-VA.

Marc's kroniek bevat ook talloze sappige anekdotes met betrekking tot de verhouding tussen **politiek en pers**. Over een woedende N-VA-woordvoerder bijvoorbeeld, die met de vinger vooruit dreigt dat er met zijn partij niet mag worden gespot. Die woordvoerder is nu Vlaams minister van onder meer Dierenwelzijn.

Of over eertijds CD&V-kopstuk **Yves Leterme**, die Marc tijdens een radioverslag over Fortisgate in 2009 drie keer sms't. De eerste keer om te zeggen 'dat is niet waar'. Sms 2 om te laten weten 'dat klopt niet'. En sms 3: 'het is een complot van het gerecht en de pers tegen mij'.

VTM broedt intussen op een nieuw politiek debatprogramma, dat enkel online zal worden uitgezonden. Het moet een beschaafdere versie worden van *Het kibbelkabinet* op de VRT, dat zoals bekend roemloos ten onder ging. VTM-wetstraatjournalist **Jan De Meulemeester** zet het nieuwe programma in de steigers en zal er ook het gezicht van zijn.

Journalist **Christoph Meeussen** en de **VVJ** zien voorlopig af van hun kort geding tegen minister van Energie Christine Marghem (MR) en Electrabel over volledige inzage in de conventie tussen de federale regering en Electrabel over kerncentrale **Tihange 2**. De reden: door de gedeeltelijke publicatie van de conventie op de website van de RTBF, vervalt feitelijk de hoogdringendheid die nodig is voor een kort geding.

Vic De Donder is overleden, 76 jaar oud. Hij werkte een carrière lang voor *De Standaard* en *Het Nieuwsblad*. Samen met Hugo De Ridder spitte hij in 1974 het RTT-schandaal uit. Vic schreef ook romans en documentaire boeken, waaronder de bestseller *Kom eens naar mijn kamer*, over het leven in traditionele Vlaamse schoolcolleges.

De **Big Brother Awards** voor de grootste bedreigingen van de privacy en verwante mensenrechten in 2015 zijn toegekend. De juryprijs ging naar scholen, zoals het VTI in Aalst, die hun leerlingen screenen op 'sporen van radicalisering'. De publieksprijs ging naar 'de gulzige apps', die onder het mom van een gratis service massaal persoonsgegevens capteren en exploiteren.

Ook de *VVJ* had een kandidaat voorgedragen: de toenemende communicatiesurveillance vanwege overheden en private bedrijven, die ook de vertrouwelijkheid van contacten tussen journalisten en hun bronnen ondermijnt. In een pittig debat, georganiseerd in het kader van de BBA-uitreiking in de Brusselse KVS, wisselden magistraat **Paul Van Santvliet**, voorzitter van de zogenaamde BIM-commissie die de inlichtingendiensten controleert, en **Lars Bové**, journalist van *De Tijd*, daarover van gedachten.

Lars Bové had het onder meer over een merkwaardig onderhoud dat hij met de top van de Staatsveiligheid en de Militaire Inlichtingendienst had na het verschijnen van zijn boek *De Geheimen van de Staatsveiligheid*. Tijdens dat onderhoud vroeg SV-topman **Jaak Raes** hem nauwelijks verholen om komaf te maken met verdere onthullingen over de vaderlandse inlichtingendiensten.

Zeg niet langer Vlaams-Brusselse Media, maar **Bruzz**. Die merknaam overkoepelt vanaf komende lente *Brussel Deze Week*, *Agenda*, *TvBrussel*, *FM Brussel* en *Brusselnieuws.be*. De verschillende redacties worden op een gemeenschappelijke nieuwsvloer samengebracht.

De journalisten van Bruzz worden verondersteld steeds voor het nieuwe onlineplatform te werken, en daarnaast content te blijven leveren voor de andere media van de groep. Jobs gaan er niet verloren. Toch wordt er in de komende drie jaar anderhalf miljoen bespaard. Aan de leiding van Bruzz komt **Jeroen Roppe**, tot nu hoofdredacteur van *FM Brussel*.

De VVJ stelt voor...

De journalist van vandaag en morgen

Op zaterdag 12 december opent het Huis van de Journalist zijn deuren voor beginnende en doorstartende journalisten.

Kom proeven van een gevarieerd programma dat helpt om je journalistencarrière (terug) op de rails te zetten.

In de **voormiddag** (10 u. – 12.30 u.) beantwoorden VVJ-medewerkers de volgende vragen:

- Waar vind ik **werk** als journalist?
- Werk ik het beste **in dienst** of als **freelancer**?
- Waarop moet ik letten als **beginnend journalist**?
- Hoe krijg ik een **erkenning** als **beroepsjournalist**?

Ook in de **namiddag** (13.30 u. – 18 u.) kan je een gevarieerd en interessant programma meepikken:

- **Jago Kosolosky** en **Jozefien Daelemans** vertellen meer over het starten van een nieuwssite/blog.
- **Selma Franssen** toont de mogelijkheden en uitdagingen van community management.
- **Jan Beddegenoodts** en **Victoria Smet** bieden je de ingrediënten voor een succesvolle crowdfunding.

We ronden de dag af met een **panelgesprek**, **vragenronde** en **netwerkmoment**.

Wil je dit boeiende VVJ-evenement niet missen?

Surf voor meer **informatie** en **registratie** naar www.journalist.be